

Torrespaia

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	Sector sud-est del terme municipal
Emplaçament	Ctra. local a St Joan d'Oló, després de Rovira camí S-E 3 km fins Careta, camí S-W uns 800 m
Alçada:	553

Coordenades:

Latitud:	41.8327
Longitud:	2.0257
UTM Est (X):	419099
UTM Nord (Y):	4631660

Classificació

Número de fitxa	08258-81
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Segle	XIV-XX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	En ruïnes
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08258A00600001600000AM
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dj., 05/12/2019 - 01:00

Descripció

Restes d'una masia en ruïnes que es troben emplaçades vora un dels antics ramals del camí de Sant Jaume, el que venia del monestir de l'Estany. Concretament, les ruïnes es situen en el trencall amb el camí que va a cal Cases. Era una masia important, però només en queden algunes estructures semisoterrades i, a la part nord, alguns murs de més alçada. Al costat meridional hi podem veure una cambra semisoterrada coberta amb volta de pedra. El lloc on hi devia haver la façana principal, a migdia, s'ha perdut totalment. Més al nord hi ha restes del mur perimetral que arriba fins a l'alçada del que devia ser el sostre, però totalment cobert per la vegetació. En aquest sector també hi ha dues tines i, al nivell inferior, una altra cambra coberta amb volta de pedra, tal vegada un femer.

Observacions:

Informació oral facilitada per Jaume Codina, de Berengueres.

Aquesta casa no està inclosa en el Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Santa Maria d'Oló

Història

Aquesta masia és probablement d'origen medieval, però gairebé no en coneixem notícies antigues. En la llista dels caps de família que van assistir a la reunió per tractar de la redempció del terme d'Oló l'any 1394 hi figura un tal Pere Sa Torra Respaia. Cal suposar que era el cap de casa de la masia que es correspon amb la de Torrespaia. Això indicaria una evolució interessant del topònim, que en un principi sembla referir-se a una masia que era una torre, Torre Respaia, i posteriorment hauria evolucionat cap a Torrespalla i Torrespaia. Antoni PLADEVALL (1991: 43) considera que el topònim podria suggerir l'existència d'una torre de guaita auxiliar del castell d'Oló.

En els fogatges del segle XVI, però, no hi trobem referències a aquest mas, i no en coneixem més notícies fins el segle XX. En una llista de cases rurals de 1930 apareix com a Torrespaia i estava habitada. Es devia tractar d'una masia important, que tenia molt a prop la masoveria de cal Cases i probablement també cal Cases Xic. A la dècada de 1970 la masia ja era ensorrada. Els propietaris vivien a Artés, i eren els mateixos de cal Cases. Pels volts de 1985 el propietari va acabar de destruir la construcció per tal d'aprofitar-ne les pedres per a la masia que tenia a Castelnou de Bages, i també es va utilitzar pedres en les obres de la casa veïna de cal Cases.

Bibliografia

FERRER, Llorenç; PLADEVALL, Antoni i altres (1991). "Oló als temps medievals", "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història. Associació Castell d'Oló, Santa Maria d'Oló, p. 43, 107, 108.

